

NAUJIENLAIŠKIS

Leidžiamas nuo 2010 m.

BALANDŽIO 2 D.
MINIMA PASAULINĖ
AUTIZMO DIENA

KAIP PADĖTI ELGESIO IR EMOCIJŲ BEI AUTIZMO SPEKTRO SUTRIKIMŲ TURINTIEMS VAIKAMS

Ugdymo plėtotės centras vykdo veiklas, skirtas padėti elgesio ir emocijų bei autizmo spektro sutrikimų turinčius vaikus integruoti į visuomenę, – teikia pagalbą jų tėvams, pedagogams ir kitiems šios srities specialistams. Kadangi labai stinga žinių, kaip tokius vaikus įtraukti į ugdymo įstaigas, šios Ugdymo plėtotės centro veiklos sulaukė didžiulio susidomėjimo.

A. SPEKTRO MOKYKLŲ TINKLAS

Viena tokių veiklų – ugdymo įstaigų, dirbančių su elgesio ir emocijų bei autizmo spektro sutrikimų turinčiais vaikais, tinklo kūrimas. Šis tinklas inicijuotas kartu su Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, į jį atrinktos 55 įstaigos.

A. spektro mokyklų tinklo institucijos siekia būti visapusiškai pasirengusios priimti ir ugdyti vaikus, turinčius autizmo spektro ir kitų raidos sutrikimų, teikti konsultacinę ir informacinę pagalbą savo rajono bei regiono pedagogams.

Joms buvo suteikta parama: organizuotos konsultacijos bei kvalifikacijos tobulinimo seminarai. Šias veiklas numatyta plėtoti ir 2019 metais.

El. paštas: aspektras@upc.smm.lt

TYRIMAI

Siekiant išsiaiškinti autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų įtraukties į Lietuvos švietimo sistemą situaciją, buvo atlikti du tyrimai:

- „Autizmo sutrikimų turinčių vaikų situacija ir įtraukties į švietimo sistemą galimybės“ – apžvelgtas autizmo spektro sutrikimų paplitimas pasaulyje ir Lietuvoje, taip pat autizmo spektro sutrikimų priežastys ir ankstyvosios diagnostikos svarba. Remiantis tyrimo rezultatais, pateiktos išvados ir rekomendacijos;
- „Mokinių, turinčių elgesio sutrikimų, integracijos į bendrąjį ugdymą situacija ir galimybės“ – išanalizuotas taikomojo elgesio analizės metodo ir kitų metodų taikymas Lietuvos švietimo įstaigose ir atlikta jų veiklos analizė, ugdant elgesio ir emocijų bei autizmo spektro sutrikimų turinčius vaikus.

Remiantis tyrimų išvadomis ir siūlymais, organizuota daugybė įvairių formų ir skirtingos tematikos renginių, skirtų elgesio ir emocijų bei autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų ugdymui(si).

METODINĖ MEDŽIAGA

Pažintis su užsienio lektorais ir ekspertais, jų išvalgos ir rekomendacijos, taip pat šios srities literatūros lietuvių kalba trūkumas Ugdymo plėtotės centrą paskatino išversti ir išleisti ne vieną leidinį – Bo Hejlskov Elven „Padėkime nesimušti, nesikandžioti, nešūkauti...“, Sally J. Rogers, Geraldine Dawson, Laurie A. Vismara „Vaiko autizmas: ankstyvoji pagalba, kurią gali suteikti tėvai“, Stephanny Freeman, Gazi Begun, Kristen Hayashida, Tanya Paparella „Kaip pagerinti vaikų socialinį elgesį“, „Ikimokyklinis įtraukusis ugdymas“. [Trumpos leidinių anotacijos.](#)

Kasmet pasaulyje ir Lietuvoje gimsta vis daugiau autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų. Siekiant su autizmo sąvoka supažindinti pedagogus, tėvus ir visą visuomenę, atskleisti tokių vaikų ugdymosi poreikius, teikti pagalbą šeimoms, didinti tokių vaikų integracijos galimybes, Ugdymo plėtotės centro iniciatyva buvo sukurtas filmas „Kitokie vaikai“. Pedagogams skirta laida „Kaip padėti vaikams, turintiems autizmo spektro sutrikimą?“ buvo transliuojama per „Mokytojo TV“.

Visa metodinė medžiaga skelbiama „Ugdymo sodo“ skyrelyje „Švietimo pagalba“ – [Specialioji pedagogika.](#)

VAIZDO KONSULTACIJOS

Seminaruose, konferencijose, konsultacijose pedagogai, tėvai ir švietimo pagalbos specialistai galėjo ne tik klausytis lektorių, bet ir diskutuoti su jais, užduoti klausimų. Kai kurie itin aktualūs ir dažnai besikartojantys klausimai virto vaizdo konsultacijų ciklu „[Ką žinome apie autizmo spektro sutrikimų turinčių vaikų ugdymą?](#)“. Juo galima laisvai naudotis, kai tik prireikia pagalbos bendraujant su tėvais ar mokyklos bendruomene.

BENDRADARBIAVIMAS

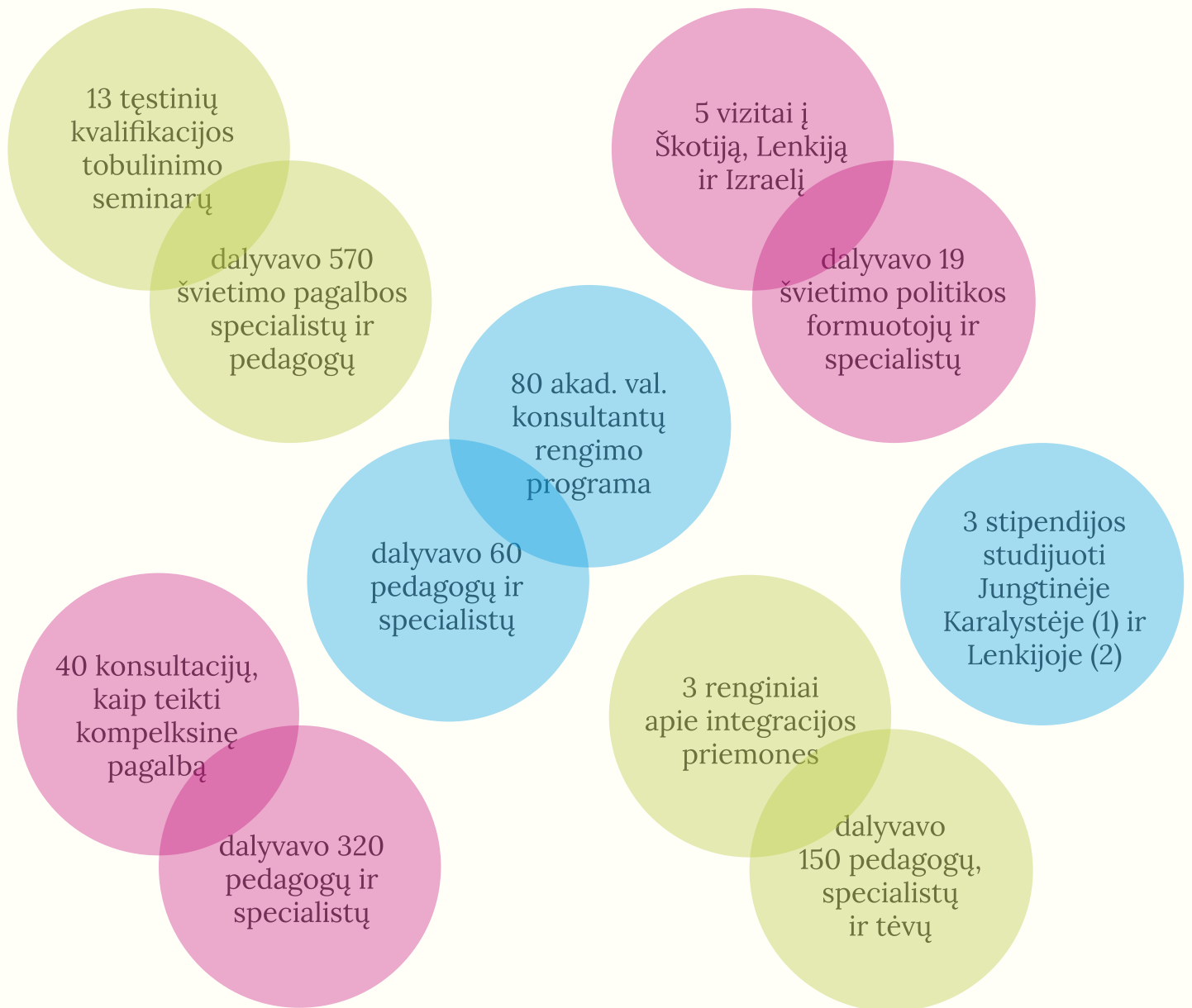
Siekdamas suteikti visapusišką pagalbą ir pristatyti gerąją užsienio patirtį, Ugdymo plėtotės centras nuolat bendradarbiauja su specialistais ir ekspertais iš Australijos, Izraelio, Lenkijos bei kitų šalių. Šių šalių patirtis pristatyta plačiam pedagogų, tėvų ir specialistų ratui. Pateikiame lektorių interviu:

- ALUT (The Israeli Society for autistic children) asociacijos direktorius ugdymo reikalams Shahar Bar Yehuda;
- Švedijoje praktikuojantis klinikos psichologas, nepriklausomas konsultantas ir lektorius Bo Hejlskov Elven;
- ISADD (Intervention Services for Autism & Developmental Delay) vykdančioji programų vadovė Australijoje Isabella O'Donovan.

Ugdymo plėtotės centras organizavo daugybę kvalifikacijos tobulinimo renginių specialistams ir pedagogams, dirbantiems su elgesio ir emocijų bei autizmo spektro sutrikimų turinčiais vaikais. Tai tęstiniai seminarai, konsultacijos, informacinės

kampanijos renginiai, stažuotės. Šiuose renginiuose pedagogai, tėvai ir švietimo pagalbos specialistai turėjo galimybę susipažinti su užsienio šalyse taikomomis metodikomis, gavo naujausios literatūros, buvo konsultuojami individualiai.

2019 m. planuojama organizuoti seminarus apie individualių ugdymo planų rengimą, socialinio elgesio formavimą, ugdymo įstaigų sprendimus ir taip prisidėti prie specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių vaikų ugdymosi kokybės gerinimo.

MŪSŲ PARTNERIAI

- Izraelio ALUT (The Israeli Society for autistic children) asociacija;
- Lenkijos fondas „Krok po Kroku“;
- VšĮ asociacija „Kitoks vaikas“;
- Vilniaus specialusis lopšelis-darželis „Čiauškutis“;
- Vaiko raidos centras, VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų Vaikų ligoninės filialas.